

3 czerwca 2012

III SMAKI ZIEMI ŁÓDZKIEJ

Rynek Manufaktury

- » FOLK-NUTA, CZYLI ŚPIEWY I TAŃCE NA LUDOWO «
- » SMACZNE ŁÓDZKIE, CZYLI TO CO W ŁÓDZI NAJPYSZNIJSZE «
- » MISTRZYNIĘ KUCHNI TRADYCYJNEJ W AKCJI «
- » JARMARK PRODUKTÓW REGIONALNYCH «

Smak kompotu z wiśni podawanego w upalne dni, pajda świeżo upieczonego chleba posmarowanego swojskim masłem z plastrem uwarzonego sera przywołuje w większości z nas wspomnienia z dzieciństwa i dobre, beztrudne chwile. Przywołuje to, co minęło, ale co bardzo istotne, nie jest zapisane jedynie we wspomnieniach. Mamy bowiem wokół siebie ludzi, dla których proste, zdrowe, swojskie kulinaria są podstawową cechą domowych kuchni. Mamy wokół siebie, tuż obok, jak skarby przechowywane i przekazywane rodzinne przepisy na smakołyki i te wyszukane, wymagające więcej pracy i te najprostsze, którym poddała każda młoda gospodyni. Wielu z nas, ten sam smak domowej zalewajki czy ogórków kiszonych w beczce daje poczucie przynależności do kultury polskiej, przywiązania do polskiej tradycji kulinarnej i staje się podstawą codziennego życia przy polskim stole. Przy stole, na którym nie może zabraknąć żuru i białej kielbasy w Wielkanocne Święta, na którym kolejne pokolenia stawiają potrawy, których zapach i smak łączył i zawsze będzie łączyć polskie rodziny.

Bądźmy razem po raz trzeci, podczas Warsztatów **SMAKÓW ZIEMI ŁÓDZKIEJ**. Niech w tym dniu królują tradycyjne potrawy regionu łódzkiego. Poprzez codzienną pieczołotę przepisów kulinarnych ocalmy od zapomnienia to, co bliskie naszemu sercu, polską kuchnię!

Maria Kaczorowska

Dyrektor Departamentu Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Urzędu Marszałkowskiego w Łodzi

STREFA GOTOWANIA

Tradycyjna receptura, świeże lokalne produkty i wprawne ręce gospodyni – oto niezawodny przepis na pyszne danie. Wypróbuj kilka z nich...

KGW w Mokrsku

1. Pulpety z warzywami

Produkty:

mięso mielone wieprzowe, bułka tarta, cebula, kalafior, marchew, por, jajka, przecier pomidorowy, kostki rosolowe, sól, olej, pieprz mielony, ziele angielskie, liście laurowe, majeranek

Przepis:

Mięso doprawić jak na pulpety i formować małe kulki. Obsmażyć na oleju. Kalafiora ugotować, podzielić na różyczki. Por i cebulę pokroić w półkrażki, a marchew w plastry. Warzywa podlać bulionem, obgotować. Dodać przecier, wrzucić pulpeciki i kalafiora. Ewentualnie dolać wody. Doprawić do smaku.

Stowarzyszenie Gospodyń w Dietrzkowicach

2. Tarclochy na słodko

Produkty:

ziemniaki, jajka, ser biały (ziarnisty), masło, bułka tarta, cukier

Przepis:

Ziemniaki obrać, 2/3 z nich zetrzeć, a 1/3 ugotować i przecisnąć. Doprawić do smaku. Ser rozdrobnić, doprawić na słodko. Nadziewać i formować owalne kule. Podawać z przetopionym masłem z bułką tartą.

KGW Wilamów

3. Placki ziemniaczane podawane z sosem czosnkowym

Produkty:

ziemniaki, mąka pszenna, jajka, cebula, sól, pieprz, główki czosnku, cukier, majonez, olej, jogurt naturalny

Przepis:

Umyte i obrane ziemniaki zetrzeć na tarce. Wymieszać z mąką, jajkami, startą cebulą oraz solą i pieprzem. Placki smażyć na patelni z rozgrzanym olejem, z obu stron, do zarumienienia. Podawać z sosem czosnkowym.

**Stowarzyszenie Kobiet Wsi Wola
Bałucka i Wola Stryjewska**

4. Prażuchy ziemniaczane ze skwarkami

Produkty:

ziemniaki, mąka pszenna, sól, cebula, boczek, smalec

Przepis:

Ziemniaki obrać, opłukać, gotować w niewielkiej ilości osolonej wody. Gdy będą miękkie dodać mąkę i przykryć pokrywką. Gdy mąka napęcznieje wyrobić ją wraz z ziemniakami na jednolitą masę. Podawać formując przy pomocy łyżki podłużne kluski. Na talerzu połączyć roztopionym boczkiem z cebulą.

**Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich
w Kopyści**

5. Naleśniki na słodko z twarogiem

Produkty:

mąka pszenna, słodkie mleko, woda gazowana, sól, jajka, cukier, twaróg, olej, cynamon, sosy o smaku truskawkowym i czekoladowym, truskawki, liście świeżej mięty

Przepis:

Przygotować ciasto naleśnikowe, z którego należy usmażyć naleśniki. Z twarogu, cukru, cynamonu i żółtek przygotować farsz do posmarowania naleśników. Każdy placek zawijać w trójkąt i podsmażyć. Naleśniki połączyć sosem i udekorować truskawką bądź liściem świeżej mięty.

Koło Kobiet Wiejskich z Orchowa

6. Kottlet chlebowy

Produkty:

czerstwy chleb krojony (najlepiej dwudniowy), cebula, pieprz, Vegeta, jajka, bułka tarta, olej, woda

Przepis:

Czerstwy chleb namoczyć w wodzie, dobrze go odcisnąć. Dodać jajka, startą cebulę, Vegetę i pieprz do smaku. Dobrze wyrobić na gładką masę. Uformować kotlety, obtoczyć w tartej bułce. Kłaść na patelnię na rozgrzany tłuszcz. Smażyć na złoty kolor, po obu stronach.

KGW Podstoła

7. Kapusta z grochem „Babuni”

Produkty:

biała kapusta, łupany groch, wędzony boczek, cebula, liść laurowy, majeranek, sól, por

Przepis:

Groch umyć, namoczyć w letniej wodzie, zagotować.

Kapustę drobno poszatkować, zalać wodą, włożyć przyprawy, gotować pół godziny. Dodać stopiony boczek i przesmażoną z nim cebulę. Groch wymieszać z kapustą, doprawić do smaku.

KGW w Szczawinie

8. Barszcz kapuściany Szczawiński

Produkty:

mięso wieprzowe na wywar (najlepiej żeberka), barszcz biały kwaszony, ziele angielskie, majeranek, pieprz, sól, liść laurowy, główki czosnku, smalec, magii, bulion drobiowy, kapusta biała, brzuszek surowy, cukier, kminek, cebula

Przepis:

Na mięsie wieprzowym ugotować wywar z dodatkiem wymienionych powyżej przypraw i z grubo pokrojoną słodką kapustą. Kiedy mięso i kapusta będą miękkie zalać potrawę kiszonym barszczem. Gotować jeszcze przez 10 minut, na koniec osolić. Do barszczu można włożyć podrobione ugotowane mięso. Podawać z chlebem lub ziemniakami ugotowanymi w skórkach.

**Stowarzyszenie Kół Gospodyń
Wiejskich Gminy Rogów**

9. Zupa szczawiowa z nad rzeki Mrogi

Produkty:

szczaw, mięso z kurczaka, włoszczyzna, śmietana lub jogurt naturalny, masło, jajka, sól, pieprz

Przepis:

Ugotować wywar drobiowo – warzywny. Obgotować szczaw oraz podsmażyć go na patelni z masłem. Nad wywarem drobiowo – warzywnym przetrzeć wcześniej obgotowany i podsmażony szczaw. Zabielić śmietaną lub jogurtem naturalnym. Zupę szczawiową z nad rzeki Mrogi podawać z jajkiem na twardo.

KGW Wola Zaleska

10. Puchatki

Produkty:

kefir, mleko, jajka, mąka pszenna, cukier waniliowy, soda oczyszczona, sól, olej, cukier puder, cukier,

śmietana kremówka, świeże truskawki, maliny, konfitura wiśniowa, woda gazowana

Przepis:

Kefir, mleko, wodę gazowaną, cukier, cukier waniliowy zmiksować z jajkami, dodać mąkę, szczyptę soli. Na koniec wrzucić sodę oczyszczoną i ubić na pulchną masę. Ciasto powinno mieć gęstość śmietany. Puchatki smażyć na rozgrzanym tłuszczu z dwóch stron. Podawać z cukrem pudrem, bitą śmietaną, konfiturami lub świeżymi owocami.

**Stowarzyszenie Promocji Niewie-
sza i Okolic**

11. Kapuśniak staropolski

Produkty:

kapusta kiszona, boczek wędzony surowy, karczek wieprzowy, grzyby suszone, kasza jęczmienna, warzywa, liść laurowy, Vegeta, pieprz ziarnisty, sól, mąka pszenna, cebula, kostki rosółowe drobiowe, olej, chleb

Przepis:

Grzyby namoczyć i ugotować.
Przygotować wywar z mięsa i jarzyn.
Na gorący wywar wrzucić pokrojoną
kapustę, cienkie paski grzybów
i dalej gotować na małym ogniu.
Na oleju podsmażyć cebulę
i pokrojony w kostkę boczek. Boczek
z cebulą przełożyć do gotującego się
kapuśniaku i dodać kaszę.
Na tłuszczu od boczku przygotować
zasmażkę i dodać na koniec do zupy.

KGW Wola Zależna

12. Młoda kapusta zasmażana

Produkty:

młoda kapusta, wieprzowina bez
kości, boczek wędzony, cebula,
olej, smalec, sól, pieprz, liść laurowy,
koper, natka pietruszki, pomidory

Przepis:

Młoda kapustę pokroić i sparzyć
wrzątkiem, wrzucić na rozgrzany
tłuszcz, dodać przesmażoną cebulę,
boczek i mięso, doprawić przyprawami.

KGW w Żywocinie

13. Kapuśniak z młodej kapusty

Produkty:

młoda kapusta, marchew, pietruszka,
por, seler, koper zielony,
sól, pieprz, ziemniaki, żeberka,
boczek wędzony

Przepis:

Kapustę poszatkować i sparzyć
wrzątkiem. Przygotować wywar
mięsno-warzywny. Do wywaru do-
dać pokrojone w kostkę ziemniaki i
kapustę oraz ugotowane i pokrojone
żeberka. Boczek podsmażyć i dodać
do całości. Doprawić solą i pieprzem
do smaku.

KGW w Żywocinie

14. Parowce

Produkty:

mąka, drożdże, jajka, cukier

Przepis:

Przygotować rozczyń z drożdży
i zarobić ciasto drożdżowe.
Kiedy wyrosnie formować pampuchy.

Parować na parze pod przykryciem.
Polać skwarkami z boczku i podawać.

**KGW „Moje Tradycje
i Innowacje”**

15. Zupa gulaszowa po Żardecku

Produkty:

mięso mielone drobiowe, pieczarki,
papryka czerwona, czerwona fasola
z puszki, bulion drobiowy, marchew,
seler, natka pietruszki, Vegeta, jajka,
kasza manna, mąka pszenna, sos
meksykański, pieprz mielony, sól,
woda

Przepis:

Mięso mielone przyprawić Vegetą,
kaszą manną, solą i pieprzem,
dodać jajka i wymieszać. Uformować
małe kuleczki, obtoczyć je w mące
i wrzucić do gotującego bulionu.
Dodać pokrojone pieczarki, jarzyny,
fasolę, paprykę i sos. Posypać natką
pietruszki.

**Gminna Rada Kół Gospodyń
Wiejskich w Moszczenicy**

16. Pierogi z kapustą i grzybami z Moszczenicy

Produkty:

mąka pszenna, olej, Vegeta, pieprz
mielony, bulion w płynie, cebula,
żeberka wieprzowe, grzyby suszone,
kapusta kiszona, jajka, sól

Przepis:

W osobnych garnkach ugotować
kapustę i grzyby. Następnie upa-
żyć żeberka. Po ugotowaniu zmielić
kapustę, mięso i grzyby w maszyn-
ce do mielenia. Dodać przyprawy
i wszystko wymieszać. Zagnieść
ciasto na pierogi, rozwałkować
i wyciąć krążki. Nałożyć na nie
wcześniej przyrządzony farsz
i ręcznie zagnieść pierogi. Gotować
około 3 min w lekko posolonej
wodzie. Podawać polane okrasą.

STREFA ZAKUPÓW

Pachnące chleby na zakwasie, świeże wędliny,
ciasta, miody i nalewki, a do tego hafty, koronki...
i wiele innych czeka na miłośników kuchni
i sztuki ludowej.

Lokalne Grupy Działania:

LGD „STER”

ul. Rokicińska 125 lok. 26,
95-020 Andrespol
www.lgd-ster.pl

LGD „Podkowa”

Czechy 142, 98-220 Zdunska Wola
www.podkowa.zdwola.com.pl

Stowarzyszenie Rozwoju Gmin „CENTRUM”

Nowe Ostrowy 80, 99-350 Ostrowy
www.srgc.pl

LGD „Między Prosną a Wartą”

ul. Rynek 1-7, 98-400 Wieruszów
www.lgd-wieruszow.pl

LGD „Dolina rzeki Grabi”

ul. Batorego 31, 98-100 Łask
www.dolinagrabi.pl

LGD „Ziemia Wieluńska”

Ruda, ul. Długa 31, 98-300 Wieluń
www.ziemiawielunska.pl

LGD POLCENTRUM

ul. Kościuszki 31, 95-010 Stryków
www.polcentrum.pl

Stowarzyszenie Tradycja, Kultu- ra, Rozwój

ul. Kitowicza 4, 97-220 Rzeszyca
www.lgd-tkr.pl

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Poddębice i Zadzim – Kraina bez barier”

Urząd Miasta w Poddębicach,
ul. Łódzka 17/21, 99-200 Poddębice
www.lgd.krainabezbarier.eu

Stowarzyszenie Dolina Pilicy

ul. Św. Antoniego 55, 97-200 Toma-
szów Mazowiecki
www.dolinapilicy.pl

Fundacja Rozwoju Gmin „PRYM”

ul. Ozorkowska 3,
95-045 Parzęczew
www.fundacjaprym.pl

Stowarzyszenie Na Rzecz Roz- woju Społeczności Lokalnej „MROGA”

ul. 11 Listopada 65 pok. 310;311,
95-040 Koluszki
www.mroga.pl

LGD „Nad Drzewiczką”

ul. Stanisława Staszica 22/37,
26-340 Drzewica
www.lgd-drzewica.pl

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „BUD-UJ RAZEM”

Osiedle Niewiadów 43, 97-225 Ujazd
www.buduj.eu

LGD „Kraina Wielkiego Łuku Warty”

ul. Wieluńska 11, 98-320 Osjaków
www.krainawarty.pl

Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Gniazdo”

ul. Słoneczna 1,
96-127 Lipce Reymontowskie
www.lgdgniazdo.pl

Stowarzyszenie „Lokalna Grupa Działania Przymierze Jeziorsko”

ul. T. Kościuszki 9/11, 98-290 Warta
www.przymierzejeziorsko.pl

Powiat opoczyński

ul. Kwiatowa 1a, 26-300 Opoczno
www.opocznowiat.pl

Twórcy ludowi i produkty tradycyjne:

Przedsiębiorstwo HEKTOR sp. z o.o.
przetwory owocowo – warzywne

Marianna Madanowska
haft płaski ręczny – chusty, szale,
torby, krawaty, obrazy haftowane,
bieżniki

Teresa Kołodziejczyk
plastyka obrzędowa – kwiaty bibulowe,
stroiki, bukietki z kwiatkami

Mariusz Bogusławski
wyroby plecionkarskie,
pokaz wyplatania

**Warsztat Garmcarski Rodziny
Konopczyńskich**
ceramika bolimowska rodziny
Konopczyńskich

**Zakład Rzeźniczo – Wędliniarski
Stanisław Katusza**
wędliny

**Tłocznia soków z owoców
i warzyw Wiatrowy Sad**
soki

Zakład Piekarniczy E. Olszyńska
pieczywo

Cukiernia Brao! Miś
wyroby cukiernicze

**Wojewódzki Związek Pszczelarzy
w Łodzi**
miody

STREFA KONKURSOWA

Wśród aromatycznych zapachów, w otoczeniu słodkich i słonych pyszności, w takt folklorystycznej nuty mistrzynie kuchni tradycyjnej z Kół Gospodyń Wiejskich powalczą o laur „Smaczne Łódzkie” przygotowując swoje popisowe dania. Zespoły ludowe z województwa łódzkiego powalczą zaś o statuetkę „Folk-nuty. Oto one...

Smaczne Łódzkie:

1. Ciastka amoniaczki
2. Fantazyjny przekładaniec
3. Gołąbki z tartych ziemniaków
4. Kaczka nadziewana podrobami z żurawiną i jabłkiem
5. Kaczka Zaleska
6. Kartoflorz
7. Kluski kartoflane z okrasą
8. Kluski ze szpinakiem i okrasą, podawane z młodą kapustą
9. Kugiel z Przedborza
10. Kurczak Tadka
11. Lecznicze Wino z Dzikiej Róży
12. Pierogi z farszem mięsnym i pierogi z serem
13. Pierogi z kapustą i grzybami
14. Placek z kaszy jaglanej „Jaglanek”
15. Proboszczewicke pierogi z mięsem
16. Rolada serowa
17. Świeżonka z kaszą gryczaną
18. Tarciochy na słodko
19. Wiejskie pierogi z kapustą, mięsem i grzybami
20. Wiejskie pierogi z kapustą, mięsem i zasmażką
21. Zalewajka
22. Zalewajka z zasmażanymi kurkami
23. Żardeckie pierogi
24. Żurek Jeziorski

Folk-nuta:

1. „Kapela z Warty”
2. Amatorski Zespół Regionalny im. Wł. St. Reymonta
3. Amatorski Zespół Śpiewaczy „BUKOWIANKI”
4. Grupa Śpiewacza Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Trębaczew
5. Kapela ludowa z Orzku
6. Sokolniki
7. Szadkowiacy
8. Zespół Cieblówianie
9. Zespół Ludowy „Baldrychowianie”
10. Zespół Ludowy „Górzanie”
11. Zespół Ludowy Pieśni i Tańca „Buczkowiacy”
12. Zespół Pieśni i Tańca „Kalina”
13. Zespół Pieśni i Tańca Ziemi Kutnowskiej
14. Zespół Śpiewaczy „Klonowianki”
15. Zespół Śpiewaczy „Strzelce”
16. Zespół Śpiewaczy Włoscianki z Wielenina

Wydawca:

Urząd Marszałkowski w Łodzi
Departament Funduszu Rozwoju Obszarów Wiejskich
Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci
Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego
Al. Piłsudskiego 8, 90-051 Łódź

Organizator:

Sekretariat Regionalny Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich Województwa Łódzkiego

Patroni medialni:

Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
Europa Inwestująca w obszary wiejskie.
Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej
w ramach Pomocy Technicznej Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
instytucja zarządzająca FROW 2007-2013 - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

